

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор!
на чверть року 5 кор.
на місяць 1/70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
трім неділь і руских свят
в 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під ч. 1.
«А. Домбровського (Хоруцини). Екс-
педичія місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Галсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попередне застереженя. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
славім» 40 с. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Австрійсько-угорська путанина.

(X) Політичні і парламентарні відно-
сини в австрійсько-угорській монархії дій-
шли до майже неможливої путанини. Третє
чвертьріччя в Австрії добігає до кінця, а
ще не тільки не ухвалено, але навіть в ко-
місії не передискутовано бюджету на 1903.
рік — все відбуває ся на основі цісарско-
го розпорядку. Те саме діє ся і в краєвих
соймах. В Угорщині не лише нема бюджету
на 1903. р., але й не ухвалено контин-
генту рекрутів, так що бранка за 1903. р.
не відбула ся, а тим самим і ухваленого
австрійською радою державною військового
закона не можна виконати задля відомої
резолуції посла Хіарого. З тих причин
міністерство війни поручило задержати на
дальше тих жовнірів, котрі відбудуть до 1.
жовтня 3-річну службу і сим викликало
велике невдоволеня в широких верствах
населеня.

Великі елементарні шкоди, заподіяні
в деяких краях коронних, приневодили
правительство, скликати деякі краєві сой-
ми вже на 14. вересня, дуже імовірно ли-
ше на коротку сесию для ухваленя будже-
тової провізорії по конець року і підмог
для пошкодованих хліборобів.

Але як-раз угорське пересиленя, а імен-
но «національні» домаганя мадирських об-
струкційників в справах військових, спону-
кали також виконний відділ німецьких сто-
ронництв зібрати ся на нараду у Відні і
домагати ся від президента міністрів як
найскоршого скликаня державної ради і
усуненя розпорядку міністерства війни що-
до задержаня в дальшій службі вислуже-
них трирічників.

Переговори з д-ром Кербером викон-
ного відділу німецьких сторонництв не ося-
гнули на разі позитивного успіху, а при-
бічний орган міністра-президента Montags-
revue поясняє, що правительство в тій
хвилі не може скликати державної ради і
мотивує се ось якими причинами:

«В теперішнім пересиленю тогочас Лі-
тави, котре не менше доторкує ся Австрії
як і Угорщини, повинні і німецькі сторо-
ництва і державна рада вважати се най-
відповіднішим, щоби міністер-президент
цілу акцію Австрії і всю одвічальність
взяв на свої барки. Чим ближше доторкує
ся угорське пересиленя Австрії, тим більше
потрібна незвичайна обачність, тим більше
треба виминати всяку провокацію і всякий
поспіх. Ми маємо лише берегти наших ін-
тересів, а становище австрійського прави-
тельства обмежає ся лише до питання спіль-
ної армії, але в нічім не доторкує ся угор-
ського кабінетного пересиленя. Міністер-
президент хоче після спроби запобігти се-
му, щоби в Австрії не внесено, як в Угор-
щині, національних аспірацій в чисто-полі-
тичне питаня, щоби загальним почуванем
населеня не пошкоджено партийними роз-
правами. Язикове питаня в армії не є на-
ціональною справою, лише підвалиною
спільної армії. Військо, в котрім служать
сини всіх народностей австрійських, вима-

гає, щоби деякі уладженя удержали ся
ненарушимо, позаяк без тих уладжень
спільна армія не може обійти ся. Австрій-
ське правительство має отже найсильнійшо-
го союзника, якого собі лише бажати мож-
на. Правительство має отже скликати
державну раду лише на те, щоби їй пода-
ти до відомости запанше рішеня, а наколи
оно не буде по єї думці відповідати інте-
ресам держави, з підмогою державної ради
витягнути сї послідовности, котрі бодай
запоручають охорону краям репрезентова-
ним в державній раді. Коли се не є нетер-
плячка і задалеко посунена обовязковість
Німців, яка їх понукає домагати ся скоро-
го скликаня державної ради, то певно полі-
тичні обставини не можуть промовляти
за таким бажанем. Висше розумінє одві-
чальности, снадаючої на конституційні чин-
ники вказує на се, щоби правительство
акцію провадило і скінчило, що-до якої
в теперішній стадії парламент не міг би
повзяти предметової ухвали».

Поки отже угорське пересиленя не бу-
де покінчене і не буде вигляду на які такі
нормальні відносини в Угорщині, не можна
сподівати ся скликаня ради державної. Але
скоро залітавська машина вийшла би в рух,
перервало-б австрійське правительство і
соймові сесії, щоби в державній раді пе-
ревести австро-угорську угоду.

ШКІЛЬНИЙ УСТАВ ВИСШОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТА

під управою

„Союза співацьких і музичних товариств“

у Львові.

§ 10.

Успіх в науці, поведенє і пильність елева
будуть задля домашньої контролі нотовані що
квартилу в рубриках, уміщених на карті приня-
тя до Інститута.

§ 11.

Елевам Інститута не вільно брати участі в
ніяких прилюдних продукціях музичних поза
Інститутом під грозою увільненя з Інститута.
Лише ученикам двох послідних літ науки вільно
виступати в прилюдних концертах на добродійні
ціли, а то за призволом директорії.

§ 12.

Елеви Інститута обовязані посідати власні
інструменти, ноти, підручники і всякі наукові
средства. Вольні від посіданя власного інстру-
менту суть елеви в ділі фортепяновім, гармонії,
віольончелі, контрабасу, арфи і духових інстру-
ментів. До наведених смичкових інструментів
обовязані однакож посідати власні смички.

Примітка. Щоби улегчити елевам придбанє до-
брих власних інструментів, буде секретаріат Інститута
посередничити між елевами і фабрикантами інструментів.

§ 13.

Вправляти ся в грі на інструментах Інсти-
тута вільно лише за окремим призволом дире-
ктора в окремих льокалях і точно означених
годинах.

§ 14.

Всяке ушкодженє інструментів і наукових
прирядів Інститута винагороджує в цілости ви-

новник. На случай, коли би не можна викрити
винувника, обовязані винагородити шкоду ті е-
леви, що були в тім часі присутні.

§ 15.

Кождий елев обовязаний посідати сей
шкільний регулямін враз з статутом Інститута
і лекційним пляном і точно придержувати ся
єго постанов. На се дає він свою руку по при-
нятю до Інститута.

§ 16.

Розклад годин науки буде уміщений в ко-
мнатах шкільних враз з означенем днів, свобід-
них від науки.

Г. Лекційний плян.

1. Композиція яко головний предмет науки.

Наука композиції триває 5 літ.

Условія принятя: Знанє теорії музич-
ної і достаточна гра на фортепяні або гармонії.

I і II кляса.

Наука подає ся клясами в 3 годинах тиж-
днєво.

Шкільна оплата вносить річно 75
корон.

Научний материял: Літвиці. Интер-
вали. Тризвуки, їх обороти і місця в літвиці.
Відносини між акордами. Секвенції і каденції.
Веденє голосів. Подвоєнє і пропуск тонів в акор-
дах. Зменьшені тризвуки 2. і 7. степені і їх роз-
в'язка. Надмірний тризвук, єго енгармонічні змі-
ни і розв'язка. Домінант-септакорд, єго обороти
і розв'язка. Побічні септ акорди, їх місця в лі-
твицях, обороти і розв'язка. Органна точка.
Нон-акорд, єго види і розв'язка. Ундецім-акорд
і єго розв'язка. Терцецім акорд і єго розв'язка.
Придержки. Проходні ноти діятонічні і хрома-
тичні. Побічні ноти. Переченє. Проходні акорди.
Надмірний секст-акорд і прочі акорди з надмір-
ною секстою і зменьшеною терцецою. Їх енгармо-
нічні зміни і розв'язка. Модуляція: діятонічна,
хроматична і енгармонічна. Гармонізація
даної мелодії (хорал). Рішенє задач на даний
бас. Поняте о цифрованю. Гра на фортепяні
з цифрованого басу. Письменні задачі на дані
модуляції. Модульованє на фортепяні (зглядно
гармонії). Фігурація. Гармонічний розбір взірце-
вих укладів. Розвій переробленого материялу
теоретично і практично, іменно модуляція ме-
жи ладами ближшими і дальшими при помочи
хроматизму, енгармонізму і ложних секвенцій.
Познакомленє з формами і назвами всяких ужи-
ваних композицій. Розбір композицій в напрямі
складу і гармонії. Виписки з композицій
в правильнім стилю з означенем речень і періодів.
Поясненє находячих ся там каденцій і мо-
дуляцій, розв'язок, секвенцій і т. д. Задачі на
основі переробленого материялу.

III, IV і V кляса.

Наука подає ся клясами в трех годинах
твжднєго.

Шкільна оплата вносить в III році
100 К, в IV і V 120 корон річно. Елеви V року
обовязані слухати безплатно по 1 годині тиж-
днєво історію музики.

Научний материял: *Поліфонія*: Стро-
гий і свобідний стиль. Контрапункт: 1) простий,
строгий у всіх видах (нота проти ноти, дві ноти
проти одной, три, чотири, пять, шість, вісім нот

більше проти одної, звязаний і синкопований, мішаний і цвѣтистий); контрапункт подвійний, потрійний і почвирний (подвійний в октаві, терці, децимі, квінті або дуодецимі); свободна і строга імітація (канон): канон у всіх видах і названях. Фуга (dux, comes, провідна, інтермедія, стретто, органна точка). Фугато. Фугетта. Подвійна, потрійна і почвирна фуга. Прелюдія. — *Гомофонія*: Речення, період, пісня (часті еї). Інтродукція. Варіяція. Етюд. Танець (старинні і новітні форми еї). Марш. Рондо в різних видах. Сонатна форма (соната, сонатина, концерт, увертюра, симфонія, комнатна музика) *Вокальні уклади*: Речитатив. Аріозо. Арія. Сцена. Дует, тріо і прочі вокальні уклади. Хор. Кантата. Орасторія. Опера. Служба божа. Познакомлене з оркестральними інструментами. Практичні вправи в інструментації даних мелодій. Свобідні уклади всякого рода. Читаня партитур і їх розбір. Фортеп'янові уклади з оркестральних партитур. Управа оркестрою.

2. Сольовий спів.

Наука сольового співу триває 5 літ і подає ся в окремих відділах для мужшин і жєнщин. Услівя прийняті: Знаня нот і елементів теорії музичної, відповідний голосовий матеріал, добрий музикальний слух і музикальна пам'ять, почуття ритму, здорова грудь і здорове серце, покінчений 16. рік життя у жєнщини, покінчена зміна голосу у мужшини.

I. і II. клєса.

Наука подає ся два рази тижнево для трєх елєвів на годину. Елєви побірають при тім безплатно по 1. годині тижнево науку гри на фортеп'яні і теорію музики.

Шкільна оплата вносить річно 120 К. Научний матеріал: яснє виголошенє голосних.

Загальні понятя про голосовий механізм, як: віддих, правильний уклад рота, язика і гортані. Творенє тону. Голосові реєстри, розвій і сполученє їх. Інтервали в названєм пот від кожної стєпені ліствиці. Мажорні і мінорні ліствиці в обємі голосу. Такіж вправи в вокалізах. Підготовляючі вправи для мажорних і мінорних по 3, 4 і більше нот в сольфеджіях і вокалізах. Прості арпеджії і пасаті з наголосом *Sons filés* по всіх нотах медіума. *Portamento* на всіх інтервалах. Сполученє *sons filés* з *portamento*. Підготовленє трелі (для легших голосів).

Підручнїк: М. Garcia: *Gesangschule* Сольфеджії і вокалізи: *Concone*: 50. *Solfeggien für alle Stimmen*; *Zingarelli*: *Solfeggien* (два списки, виданє *Teschner*-а для сопрана і тенора); *Luttgen*-а «*Kehlfertigkeit*» (2 списки для сопрана і альтя); *Concone*: 25 *Solfeggien* (для сопрана); 15 *Solfeggien* (для сопрана і альтя); «*Grand exercices*» (для сопрана і альтя); *Matchesi*: *Vocabisen*; *Rossini*: *Solfeggien* (для сопрана); *Lablache*: *Solfeggien* (для тенора); *Concone*: 40. *Solfeggien* (для барітона і баса). — Легші пісні і дуети (після вибору фахового учителя). — Читанє з нот *ex abrupto*.

III. клєса.

Наука подає ся два рази тижнево для двох елєвів на годину. Елєви побірають при тім безплатно яко предмет побічно-обовязковий, по 1 годині тижнево науку гри на фортеп'яні і вправляють ся в деклямації.

Оплата шкільна вносить річно 180 корон.

Научний матеріал: Мажорні і мінорні гами в скорших темпах. Гама хроматична. Продовженє сольфеджії і вокаліз. Прикраски співу: аподжіатура, мордент, групетто і трель (в вільнім темпі), арпеджії в скорім темпі, стакатто. Пісні, дуети і арії з ораторій і опер.

Підручнїк: Сольфеджії авторів: *Aprile*, *Bordogni*, *Panzeron* (для сопрана); *Aprile*, *Lablache* (для тенора); *Stark*-а: «*Sammlung transponirter Solfeggien* (для барітона і баса); *Bodoni*: 3 *exercices* і *vocalises*; *Marches* op. 10; *Bona*: «*Ecole complète de chant*».

IV. клєса.

Наука подає ся два рази тижнево для 2 елєвів на годину. Елєви побірають при тім безплатно по одній годині тижнево науку гри на фортеп'яні і елементи гармонії. Надто беруть участь в помісячних домашніх продукціях.

Шкільна оплата вносить річно 180 К. Научний матеріал: Повторенє вправ з трєтого року науки в скорім темпі. Свобідна трель. Розмірена трель в діатонічній і хроматичній прог्रेसії. Продовженє технічних студій. Пісні, арії і цілі сцени з оперового репертоару (після вибору фахового профєсора). Ансамблі з всяких опер.

Підручнїк: *Bordoni* 36 *Vocalisen* (selon le gout moderne); *Aprile* 36 *Vocalisen*; *Panovka* *Vocalises d'artistes*; *Rubini* і *Bona* вокалізи (для тенора і баса); *Rhigini* і др.

(Дальше буде).

„Нова Палестина“.

Конгрєс сїонїстів в Базилї відслонив цікаві течії і зміни в тім жидівськїм руху. Деякі бачать в тих змінах фїяско сїонїстичних утонїї і занепад ідеалу відродженя жидівства, як народу, другі уважають се зверненєм на практичніші реальні шляхи. На згаданім конгрєсі зазначили ся іменнє три категорії сїонїстів. Одні, а була їх більшість, під проводом д-ра Герцля, редактора *Neue fr. Presse* і Макса Нордава признала неможливою і непрактичною ідею сїонїзму приверненя давнього жидівського царства в Палестині, під протекторатом султана. Герцль переспраляв кілька разів з султаном, але завєгди одержував тільки вимиваючі відповіді. Впрочім ціна, яку зажадав би султан за відступленє Палестини була би надто висока, а набуток не дуже догідний для жидів. Палестина лежить занадто в сфері інтересів всіх християнських держав. Тому дуже охотно ся часть сїонїстів прийняла англійський проєкт утвореня жидівської колонії у східній Африці і з тим пляном прийшла перед конгрєс сїонїстів. Меншість, яка в голосованню становила майже 2/3 частий загалу, прийняла сю зміну як зраду сїонїстичної ідеї. Бо після сеї ідеальнішої частини сїонїстів, а рекрутували ся они головнє з галицьких і російських делегатів, при повороті до Палестини розходило ся головнє о воскресенє давньої традиції і здобутє для жидівства єго історичної вітчизни. Кольонїзація в Африці є чисто спекулятивним підприємством. Вкінци третї, а тих було найменше, вступили з замітами против всякої кольонїзації взагалї, пропагуючи гадку міжнародної організації жидів, так, щоби они понад всі народи становили один вселєнський нарід і були наче китом инших народностей. Др. Носсіг, який виступив з тим рефератом, стягнув на себе тим запереченєм ідеї сїонїзму такє обуренє конгрєсїянків, що мусїв утікати з трибуни, щоби уникнути інсультатї. Отже в результаті ухвалено вислати експедицію до східної Африки в ціли розслідуеня услівій кольонїзації і навязати відтак е-вентуально переговори з англійським правительством, на яких услівях мала би відбувати ся жидівська кольонїзація. Край предложений Англїєю для будучої жидівської держави, лежить над озерами білого Ніля і є частию одної з чотирох англійських провінцій Укамбі. Ся область граничить на захід з державою Конго, на полуднє з німецькими, східно-африканськими посїлостями, а на схід з великим озером Вікторія від півночи і північного сходу притикає до англійських посїлостей. Край сей називає ся Уганда і відзначає ся плодovitостію, особливо понад озером Вікторія. Густі ліси криють велику силу звїря, як слонів, носорогів і др. і дають дорогі сорти будівляного і столярского дерева. Підсонє зближенє до європейского, хотий зими нема, а тільки два дощеві періоди. Уганда поперерізувана великим числом більших і менших озер, дає також нагоду до обильного риболовства. З мінералів особливо сіль появляє ся часто сама в формі кириць і озер. Населенє переважно чорношкіре і досягає в приближеню коло 25.000. Європейців тільки дуже мало є до тепер в Уганді, хотий она получена вже залїзницею з головним містом англійської кольонїї, найважнійшою східно-африканською, англійською пристанею Момбасою. Здає ся, що сїонїстична експедиція пристанє на англійську пропозицію, бож середно-африканський мурин є чей же найліпшим під добу матеріалом на го.

Н О В И Н К И.

— *Калєндар*. В четвер: руско-кат. Августина, Мойсея; рим.-кат. Николая з Т. — В п'ятницю: руско-кат. Усіки. гл. св. Йоана; рим.-кат. Якінта і Прота.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ**. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчю о вирівнанє залєглостий, та о присєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скілько запас вистанє, всі попередні числа з фейлетоном «Записки лікаря».

На грошевих переказах просимо дуже читко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

— **Приїзд цїсаря до Львова**. Роботи около направи улиць, якими в недїлю буде переїздити цїсар, відбувають ся горячково днем і ноcheю, аби на час їх покінчити. Шпалїри в часі приїзду монарха будуть творити брацтва церковні, делегати товариств, шкільна молодіж і горожанська сторожа, яку подїлено на поодинокі відділи. Урядники різних декастерий під проводом своїх шефів стануть також в шпалїрах. Учасники шпалїрів мають витривати весь час на своїм місци, с. є від 8. год. рано до 12. в полудни, коли цїсар виїде зі Львова. Лише молодіж народних шкіл по переїзді цїсаря до міста відїде до найблизших шкіл і там перебуде при забаві аж до часу, коли цїсар буде мав відїздити. Перед палатою намісника, де замешкає цїсар, будуть творити шпалїр 105 урядників намісництва під проводом одного з радників.

— **Потреба руских гімназий**. З кожним роком амагає ся в польських гімназиях у східній Галичині число учеників Русинів. З сим являє ся потреба основуваня руских гімназий, а зглядно тимчасового розділу клєс на рівнобїжні відділи з викладною мовою рускою. Після арт. V краевого закона з дня 22. червня 1876 р. родичі найменше 25 дїтий з одної клєси мають право жадати для своїх синів викладної мови рускої. Тимчасом в станиславівській гімназии є вже сорого року 60 учеників Русинів в I клєсі, але кількості заходи станиславівських Русинів і руских послів розвивають ся о омир всепольських геґемонів. Рівнобїжно з квестією основаня рускої гімназии в Станиславові являє ся потреба креованя рускої гімназии в Самборі, де сего року висцало ся до I кл. 68 учеників Русинів. І взагалї виринає потреба руских гімназий не лише в сих двох містах; такі самі відносини находимо в польських гімназиях в: Бережанах, Бучачи, Бродах, Дрогобичи, Стрию, Золочеві і в Сяноку. Майже у всіх тих гімназиях число Русинів в I клєсі перейшло понад 25. Научені досвідом, що цілими роками треба перебоєм здобувати руску гімназию, Русини обовязані сейчас домагати ся рускої мови викладної для своїх синів, коли можуть покликати ся на артикул закона з 1876. року. Толците, а отвєрзєтє вам!

— **Галицький сойм** відложений дня 31. грудня м. р. збере ся на XX з черги засіданє в понедїлок о 10. год. рано. Порядок денний сего засіданя обнимає 52 точки, а іменнє 45 перших читаня звітів краевого відділу в справах законодативних і адміністративних і 7 перших читаня послів.

— «**Селянська бурса**» у Львові містить ся при ул. Копєрника ч. 17.

— **В справі зарібкової еміґрації** із східної Галичини до Америки оголосив о. Н. Дмитрів отєю відозву в амер. «Свободі»: Вже другий рік іде масова еміґрація з Поділя, з повітів Скалат, Збараж і Тернопіль до Спол. Держав. В найбільшій часті осїдають ті еміґранти в мойї парохії, в Northampton, Pa. Понеже та еміґрація, після мого досьвіду є чисто зарібкова — подїбно, як до Прує, треба би доконче єї в корисний спосіб для тих еміґрантів контролювати. Щоб улєкшити менї роботу і навязати конечні лучности з старим криєм — прошу ОО. Духовних з Поділя, як також з брїдского повіту, порозумітєсь зі мною в справі урегюльованя і контролюваня тої дуже важної справи. Наші рускі часописи в Галичині прошу передруковати сю мою відозву. О. Нєстор Дмитрів, Northampton, Pa, U. S. of America.

— **З Борщєва**. Заходом відділу «Народного Дому» в Борщєві і академічної молодіжи відбуде ся в четвер дня 17. верєсня н. ст. с. р. в сали ради повітової в Борщєві концерт хору академічного і забава з танцями. Розісланє запроси і оголошенє програми наступить пізнійше. Вступ на забаву таночну лишєнь за оказанєм запрошеня. Стрій церковний. Хто би запрошеня не одержав, а хотїв бути на забаві, зволить зголосити ся перед концертом до «Народної Торговлі» в Борщєві. Початок концерту точно о год. 1/2 8 вечєром. Чистий дохід на будову борщєвского «Народного Дому».

— **Пожарний «Сокол»** в Вишенці, городецкого повіта, основано на філіяльних статутах «Сокола» у Львові. Статути вже затверджені.

— **3 Самбора** пишуть нам: В неділю, 6. с. м. відбув ся в Самборі фестин і вечерниця з танцями на дохід бурси «Шкільної Помочи». Так перше як і друге випало під кожним зглядом величаво і світло. Уже само небо показалося ласкавим для Русинів, бо час був так чудовий, що й годі було принустити, що се вже осінь, а також пора (іменно неділя) була вибрана дуже щасливо. Комітетові не жалували ні труду ні саможертви, постарали ся о все, що лиш було можливе. Замовлено дві музики (крім звичайної також міску), котрі на перемену за своє удачне віддаване композицій (також руских) збирали бурі оплесків. Постарано ся о багату фантову лотерію, грамофон, фотоплястикон, для дітей о карузель (гойданку), куцка з візком і т. п. Білети вступу були всі розпродані, а льосів на лотерію прямо не стало. Бо комітетові постарали ся о велике множество фантів (і то фантів не-аби-яких), а при тім, здасть ся, не хотіли і дуже натягати самбіреку Русь порожніми льосами. Тому то так скоро, в протягу майже не цілої години, розхочлено всі льоси і майже кожний льос щось виграв. Підгірські красавиці привезли аї собою багато цвѣтів а уложивши красні китиці, продавали самі безінтересовно на річ бурси. Конфетті, ланцунки сипали ся прямо як з рога Амалтеї, кожний був веселий, кожний вдоволеній. Вечером запалено штучні огні, ракети. — По фестині зібрана ся знова самбірска Русь в балевій сали Букетиньського, щоб закінчити се свѣто танцями, рускою коломийкою. Забава була жвава і протягнула ся до рана. Польска публіка відтягнула ся від участі в фестині і на вечерку, але Русини се собі зятимлять.

Г. Р.

— **3 Полтави.** Делегатом харківського університету на торжество відкриття пам'ятника Ів. Котляревського в Полтаві буде проф. Н. Т. Сумцов.

— **Дарунок для Конопніцкої.** Вчора в полудне відбуло ся торжественне передаче двора в Жарнівці коло Ясла польській писательці Марії Конопніцкій. Сей двір закуплено за гроші зібрані дорогою складок і по зреставрованю та умебльованю передано єго в дарунку Конопніцкій. Двір має виглядати дуже прилично і в нїм буде постійно мешкати Конопніцка.

— **Огонь.** Сеї ночи о 1/2 2 год. згорів млин звавий «Собка» на Вулиці коло Львова. Шкода виносить 6.000 К. і була в часті обезпечена.

— **Довговічний.** Найстаршим чоловіком на землі є — після часониги «The Lancet» — без сумніву якийсь Михайло Соліс з Сан Сальвадор. Єго батько був Европеець, а матиру Індіанка. В 1878. р. мав Соліс 180 літ, як сам казав і справді єго підпис найдено на якимсь актї з 1712. р., коли мав 14 літ. Після оповіданя одного лікаря Соліс має жити в своїй плянціяці на Сан Сальвадор і має бути зовсім здоров.

— **Страшна хвороба** вибухнула на острові Куба і лютеє з неумолною лютостю. Познаки сеї хвороби є такі самі як чуми, лише єї перебіг є коротший і безвихідний. Лікарі є супроти сеї недуги зовсім безоружні.

— **Пожар міста.** Місто Травник в Боснії вигоріло майже до гла. Згоріло 500 будинків, а 13.000 жителів остало без даху і хліба. В огні згоріло кілька осіб.

— **Бальоном через Альпи** задумав перелетіти другий раз швайцарський воздухоплавець капітан Спелтерні з Ціріху. Першу подорож понад Альпи відбув Спелтерні в 1898. році. Тепер дожидає він прихильного вітру і виїде з місцевости Цермат в кантоні Валі.

— **Труп в киші.** Дня 1. с. м. прибула залізницею до Москви посылка, кіш, що мав належати до одної з ідучих залізницею подорожних. Коли по посылку ніхто не зголошував ся, зложено єї в магазині. Але другого дня почало з кош так воняти, що мусіли єго отворити. В кошї найдено зігнені в двоє горі лицем моцї чоловіка, обвинені соломою. На лиці і шні виділи шпирокі рани. З елегантної нової одїжи можна було вносити, що померший належав до ліпшої родини. Крім бука «М. Т.» вишитих на біло, не було інших слідів, по чім можна би було пізнати імя убитого. Переведене слідство викрило, що був се труп поміщика з Литви М. Томашевського, але хто допустив ся злочину, не викрито.

— **По вісьмох літах віднайдений.** В часі виправ Французів на Мадагаскар в році 1895. поручник Р., що належав до корпуса генерала Дішези, упав тяжко ранений в одній битві, а видячи неминучу смерть, віддав своєму служачому всі папери і поручив попрацати жінку і діти, котрі лишили ся були в Бїлд, де єго полк стояв залогою. По битві воєк не міг віднайти трупа свого пана і виповнив єго порученє: доручив жінці папери. Смерть поручника стверджено урядово, а вдова в р. 1901. віддала ся другий раз за одного поручника з Альжиру. Тимчасом перед кількома днями отець мнимо погибшого офіцера Р. відобрав з міністерства війни лист, в котрім уряд доносить єму, що єго сина віднайдено на Мадагаскарі, де був в неволі 8 літ. Урядова вість додає, що офіцер виїхав вже до Франції, де іменовано єго капітаном і надано єдо відзначеня ордером.

— **Державні залізници** перевезли в червні с. р. 4,767.300 подорожних за 4,727.000 К і 2,746.000 тон набору за 14,639.600 К; разом 22,366.600 К. З того числа припадає на східні (галицькі) шляхи: 1,820.700 К доходу за 898.400 подорожних і 4,276.000 К за перевіз 555.300 тон. В порівнаню з червнем м. р. виносив дохід в червні с. р. о 403.888 К менше в особовім руху, а о 125.847 К більше в тягаровім руху. Причиною обниженя доходу була непогода і зменшенє перевозу збіжжя. — Від 1. січня до 31. червня с. р. виносив дохід на державних залізницях: 37,088.900 К в особовім руху, а 97,912.700 К в тягаровім руху; разом 135,001.600 К, с. є о 1,582.411 К більше, як в тім часі мнужого року.

— **Міжнародний обманець.** В липни с. р. приїхав до Львова і замешкав в Гранд Готел якийсь Армин Клян, 27-літній молодий чоловік, що говорив по угорски, по німецьки і слабо по польски. В готелевій книзі записав ся як заступник будапештеньської фабрики, що виробляє фотографії на порцеляні. Увїхав ся два місяці по місті і вибирав від легковірних завданк на замовлені фотографії. В готелі також добре звивав ся; в хвили, коли зник зі Львова, залишив 70 корон за комнату, а крім того позачикував від касиєрки і готелевої служби. В своїй комнаті лишив свій куферок з річами і гардеробом. В тім куферку найшла поліція кілька сот ріжних фотографій і пачку замовлень на ті фотографії на порцеляні. Загалом вимантив за час свого побуту у Львові звиж 1000 К. від легковірних людей. Як з записок, які полишив, показало ся, зїздив він вже чимало свѣта і всюди обманював переважно бідних людей. Звидів Німеччину, Угорщину і Чехи, аж вкінці загостив і до Львова. Куфер з фотографіями, між котрими було можна найти багато осіб зі Львова, зложено в поліції.

— **3 залізниць.** Тарифа товарова для руху поміж Румунією а Ліндав і Фораальбергом. — З днем 1. жовтня 1903 увїде в жите додаток V.

— **3 львівської єпархії.** Сотрудництва дістали оо.: Л. Туркевич в Луці малій і Ів. Харлампович в Завидовичах. Завідательство Николаєва одержав В. Марчак. В пропозицію були прийяті: на Козьову оо. Б. Єліашевский, Й. Височальский, Яросл. Лучаковский, Вол. Престашевский, Йос. Дикий, Арт. Авдикович, Н. Рицар, Пл. Карпінський і Ів. Юрків; на Ораву оо. Яр. Лучаковский, В. Престашевский, Л. Сілінский, Арт. Авдикович, Н. Рицар, Пл. Карпінський і Ів. Юрків. Презенти одержали: на Козьову оо. Вол. Престашевский а на Ораву о. Яросл. Лучаковский.

Пам'ятаймо на Товариство зпомоги церков мени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в єго члени. — Члєньска вкладка виносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одноразово.

Посмертні оповістки.

— **О. Стефан Бартош,** б. сотрудник в Іванкові, скальського деканата, станиславської єпархії, упокоїв ся 31. серпня с. р. в Кульпаркові в 31. році житя. В. є. п.!

Телеграми

з дня 9. вересня.

Будапешт. Вчора пополудни був гр. Куен-Гедерварі на авдиєнції у цїсаря. — Нині о 3 1/2 год. пополудни повертає цїсар до Відня.

Відень. Іспанська королева - мати Марія Кристина з інфанткою Марією Тересою приїхали вчора до Відня і замешкали в Бургу.

Відень. Цїсар Вільгельм приїде до Відня дня 18. с. м. о год. 1/2 10. рано. На двірці привітає єго цїсар і архикнязі. На двірці буде стояти почетна компанія, а дорогу до Бургу будуть творити два шпаліри війска. В Бургу привітають цїсаря Вільгельма архикнягині, двірські достойники, др. Кербер, бар. Бек і ин. Цїсар Вільгельм замешкає в Бургу в гостинних апартаментах. Сейчас по єго приїзді відвідає єго цїсар Франц Йосиф. Вечером того дня відбуде ся в Бургу галевий обід, а опісля представленє в опері. Дня 19. с. м. перед полуднем возьме цїсар Вільгельм участь в ловах в Лїйнци, а пополудни буде на обіді в німецькій амбасаді. Дня 20. с. м. рано буде цїсар Вільгельм на богослуженю в євангелицькїм костелі, а в полудне на родиннім сїданю у архиви. Оттона; вечером на двірськїм обіді в Шенбруні, а нїтим на представленю в шенбрунськїм двірськїм театрі. О 10. год. вечером цїсар Вільгельм відїде окремим поїздом з двірця Пенцин.

Царгород. З Бейруту доносять, що там прийшло до різні між христианами а Турками, причім згнуло 30 осіб, а багато є ранених.

Царгород. Турецке війско спалило село Корудере, а селяни з мести знищили сусідні посїлости турецкі.

Султан оголосив «іраде», яким заряджено ревізії у всіх македонських місцевостях. В Монастирі і Адриянополи вже почали ся ревізії.

Василь Щурат.

Поезія XIX. віка.

Румунські поети.

ВАСИЛЬ АЛЕКСАНДРІ.

Пенеш Індик.

(Дальше).

Болють воні, коли тєпир
вдаряє люто в дуба;
боліть, коли на гóрдий бір
ідє страшна погуба.
Та гóре, тій лихий звїзд,
що замість пїтьму спєрти
без милосєрдя в лїс людїй
валїть топóром смєрти!

Подайте діти збан водї,
а свїжої з під скєлі!
Чєй прохолóнуть в нїй згадкі
болючі, невесєлі.

В очах лиш іскри маю все,
а сєрце мусїть млїти,
коли згадаю брáтчиків,
що полягли як цвєти.

Кóбуз, чабáн, на флетї грав,
а ми у Калафáтї
безжурно Гóру завелї*)
при бóмбї і гранáтї.

Аж кúсєнь бóмби — чорт би з ним! —
як не злетїть в ту пóру,
та Кóзуба по голові!
Впав Кóзуб — мáвш Гóру.

На трєту днїну стáли ми
за бїстрим за Дунаєм.
Під клятою під Плєвною
у свїй табóр вступáєм.
А пєред нами Грївнїця,
редúта пєред нáми.
Глядїть на нас ненáче змїй
з незрїмими кїтáми.

Однáк і ми, як дїкпий звїр,
що знáє всїкї штúки,
не ждем, а їдем тихцєм, хильцєм,
чєй влїзе нам щось в рúки.
Як сїпнем з Тúrчином з рушнїць, —
в повітрю чúти крїцію.
Мов прїгорщами сїпав би
між гóлубів пшенїцю.

Ревє і вїє з сóтні гїрл,
земля їде в перевєрти.
Довкóла грав в тїєч бóмб
страшна музїка смєрти.
Влїз Тúrчин в яму як медвїдь,
що вúха лиш нащúрив.
Він сїпав кúлями в живїх,
все в нас, а ми — все в мúри.

Цїнтєш був раз артилєрїст!
Як в муравлїще стрїлить,
так неодїн там Тúrчин вже
в низ гóлову похїлїть.
Аж ось летїть із фóрту щось;
здавáлось — бачиш мúшку.
То кúля! Трúпом Цїнтєш ляг,
в обїйми звїзши пúшку.

На вáртї стáли Дан і Брад
в невїдну, тємну нїчку.
Нарáз шраннєлі грим і грим!
Мов пєкло свїтїть свїчку.
Аж рáно в рáнці віднайшлись
дві жєртви ятáганів.
А все-ж лягли вони собі
на кúлах бєурмáнів.

*) Гóра — румунський танець.

Сердеги! славно змірились
в турецькою тічнею!
Не впустили збрўї з рук;
смерть їх забрала з нею.
Та що-ж! дружини нашої
судьба не біла плáзом,
Шість нас осталося тільки в ній
з порўчником вже разом.

Вкінці день штурму нам настав,
день сўду і розплáти.
В видї заглáди кождий рiс,
мов велитом мав стáти.
Тогдї порўчник, зміїв син,
говóрить нам: Гей, дiти!
поки вас пять, а шéстий — я,
вперéd! не час тремтiти!

Три рази всяк перехрестiвся:
Бог за відважним — áмiнь!
І до редўти кождий з нас
пустiвся, як з працi камiнь.
Гай, гай! як гвáли ми вперéd,
я й дрўгi, вé без ви́нну,
як кождий з нас таскав під вал
фашiну чи драбiну!

Гурра! лиш крок ещé — і вже!
Два-три шéблi й до дiла!
Та тут-же не одному смерть
дух ви́перла із тiла.
З нутрá редўти полумя
бе фiлею страшнóю.
Звалiв ся ряд одiн із нiг,
уже дрўгий став стiнбóю.

Зўгуй вмиряючи рубáв;
не лéгка з ним розпiрава!
Ранéний Шойм з валу кричáв:
Нехáй живé Молдáва!
Братi Яжáни в кров лягли
порўбанi на чвэрти;
як лицарi без рóботу
приймáли мўку смéрти.

А наш хорóбрый отамán,
дармá що скрань розтiята,
гукнўв: хто iндик, йстрéбом
вдарий на супостáта! —
З прапóром у руцi рванўвсь
що дўху на драбiну.
А я з порўчником, за ним,
за ним, в перéd, бéз ви́нну.

Під меч i кўлю, в дим, в огóнь,
під лiс багнётiв жвáво
ступáвм, бем ся i ставм
аж там, дé стáти прáво.
Аллáг! сто сóтень загулó.
Сталь свiтить, а не видко.
Над вал румўнськый наш прапор
мов страх пiднiв ся швiдко.

Гурра! йде в гóру наш прапóр,
берé від вiтру кри́ла!
А ми від ран лягли кругóм,
а з нас вiлкае сiла...
Порўчник наш вже в смéртний час
на Тўркiв мéче сóром.
А отамán радiючи,
вмираé під прапóром.

А я з ору́жем у руцi,
спускаючи повiки,
кричў: Тепér солóдка смерть,
день слави наш на ви́ки! —
Колi-ж на нiшах я проснўвсь,
в почи, немов у хмáри,
заблiс на грўдех в мéне хрест:
virtuti militari!

Бóже! дай власть моiй руцi,
Зцiли на грўдех рану!
Чей раз я, раз ещé здорóв
на полi бiтви стáну!
Бо бiльших рóзкошiв немож
на свiтi сiм зачэрти,
як лицарем назвiати ся
i лицарем ўмéрти.

Проспект.

По вичерпаню в книгарській продажi збiрки повель Iвана Франка «В потi чола» приступаю до збiрного видання всiх дрiбнiйших оповiдань сього автора з вiємком тих, що були доси або мають бути далi виданi накладом «Українсько-руської видавничої Спiлки».

Видане обiме на разi 10 томiв беллетристики i два томи праць наукових з обсягу iсторiї лiтератури та критики. Цiла серiя з 12 томiв, кождий в обемi до 10 аркушiв 8-ки, ви́йде друком до кiнця 1904 року; перших 6 томiв будуть готовi ще в бiжучiм 1903 роцi. Се нове видане буде мiстити побiч передрукiв давнiйших оповiдань також цiлий ряд нових або доси недрукованих, i то так, що кождий том побiч давнiйших буде мiстити новi твори. Редакцiєю займае ся сам автор, який доконуе також i в давнiйших творах богáто язикових i рiчевих поправок, а в передмовах пояснюе обставини їх написання, їх жерела i т. п.

До кiнця липня с. р. ви́йшли у свiт три першi томи, що мiстять отсi оповiдання (новi, або доси нашою мовою недрукованi твори означуемо звiздкою).

Т. I. **Добрий заробок i иньшi оповiдання.** (*Передмова. Добрий заробок. Сликач. Муляр. Iсторiя моєi сiчкари. Сам собі винен. Домашнiй промисел. *У кузнi).

Т. II. **Панталаха i иньшi оповiдання.** (*Передмова. *Панталаха. Хлопська комiсiя. *В тюремнiм шпиталi).

Т. III. **Малий Мирон i иньшi оповiдання.** (*Передмова. Малий Мирон. Грицева шкiльна наука. Оловець. Schön Schreiben. *Отець гуморист. *Гiрчичне зерно. Борне Граб).

Друкують ся i незабаром ви́йдуть:

Т. IV. **З бурливих лiт.** (*Передмова. Гриць i панич. *Рiзуни. *Герой поневоли).

Т. V. **Над Черемошем.** (*Передмова. *Як Юра Шикманюк брив Черемош. *Терен у носi. *Чудо в Головах).

Т. VI. **Iз секретiв поетичноi творчости,** заравом причинки до естетичного пояснення поезий Т. Шевченка.

Видане виготовляеть ся на плiхшiм i на лiпшiм паперi i буде оздоблене новим портретом автора.

Бажаючи причинити ся до розповсюдження тих творiв, яких вартiсть оцiнила наша й зарубiжна критика (цiла збiрка «В потi чола» ви́йшла минулого року росийським перекладом), ставлю цiну поодиноких томiв як найвищою, а вадто розписую передплату на цiлу 12-томуву серiю.

Передплата на всiх 12 томiв на плiхшiм паперi (таким, як папiр перших томiв беллетристичноi серiї У. Р. Вид. Спiлки, в подiбнiй полотнянiй оправi) виносить з пересилкою 16 К.

На лiпшiм паперi, оправлено по 3 томи разом у кращу оправу, з пересилкою 24 К.

Видане не має спiльного титулу, кождий том творить для себе окрему цiлисть i продаеть ся також окремо, на плiхшiм паперi в оправi по 2 кор., на лiпшiм паперi в оправi по 3 кор. Замоваючи окреми томи, треба додавати 20 сот. на пересилку.

Прошу уклiнно шан. Землякив поспiшити з надсиланем замовлень i передплати, щоб можна знати, як урегiлювати наклад та оправлювати книжки.

Замовляти можна лише просто у видавця. Першi три томи видання будуть висланi лише тим, що зложать бодай половину передплатноi цiни.

Замовлення без грошей не узгляднюють ся.

З глибоким поважанем
Антiн Хойнацкий
Руска ул. ч. 3.

Надiслане.

Специалiст недуг горла i грудий

Др. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголiтвий лікар клiнiчний i заведениа лiчничого в Щавниці, ординуе постійно у Львовi, ул. Корняктiв ч. I, II пов. (Народний Дiм).

11(76-?)

За певну i добру льокацию поручаемо:

4 1/2 % листи гiпотечнi

4 % листи гiпотечнi

5 % листи гiпотечнi премiованi

4 % листи Товариства кредитового земского

4 % i 4 1/2 % листи Банку краєвого

4 % позичку краєву

4 % облiгацiї пропiнацiйнi

i всiлякi ренти державнi

Тi папери продаемо i купуемо по найточнiйшiм курсi денним.

КОНТОРА ВИМIНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гiпотечного

Товариство взаiмних обезпечень

ЛЬВIВ
РИНОК Ч. 10.

„ДНІСТЕР“

ДИМ
„ПРОСВIТИ“

одинокое руске товариство асекурацiйне, засноване в 1892. р.

обезпечае будинки, движимости, збiже i пашу против шкiд огневих, побирае умiрковану оплату премiї, а чистий зиск т. в надвишкy з оплат роздiляє межi членiв яко звороти; в послiдних трех лiтах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачуе шкiди дуже скоро а оцiнку шкiд переводить разом з делегатом i мiсцевими членами. За 10 лiт виплатив 6.064 вiдшкодовань в сумi 3.187.258 К.

ДНІСТРА

полiси приймають при позичках Банк краєвий i каси ощадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпеченях на жите в краiвекiм Товариствi, вiдступае часть провiзiї з таких обезпечень на рускi добродiїни цiлi; длятого на жите треба обезпечати ся тiльки через «Днiстер».

ДНІСТРА

фонди виносить з кiнцем 1902. р. 838.364 К i всi умiщенi в цiнних паперах пупiлярних.

ДНІСТЕР

удiляє агенцiї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперiшнi агенти.

ДНІСТРА

агенти заробили вже 432 тисячiв корон провiзiї.